

PREVALENCIJA NOVOOTKRIVENOG DIJABETESA KOD BOLESNIKA NAKON TRANSPLANTACIJE BUBREGA

Branka Mitić^{1,2}, Goran Paunović^{1,2}, Zorica Dimitrijević^{1,2},
Radmila Veličković-Radovanović^{1,2}

¹Klinika za nefrologiju, Klinički centar, Niš, Srbija

²Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet, Niš, Srbija

Kontakt: Branka Mitić

Bul. Zorana Đinđića 48, 18000 Niš, Srbija

E-mail: miticdrbranka@gmail.com

Iako je transplantacija bubrega najbolja terapija terminalne bubrežne insuficijencije i preporučuje se bolesnicima sa jačinom glomerulske filtracije ispod 30 ml/min, novootkriveni dijabetes posle transplantacije u mnogome smanjuje povoljnosti ovog načina lečenja i predstavlja značajan, nezavisan prediktor ukupne smrtnosti i gubitka funkcije grafta. Cilj studije bio je da se utvrdi učestalost novootkrivenog dijabetesa kod bolesnika nakon transplantacije bubrega, kao i faktori rizika za pojavu dijabetesa nakon transplantacije.

Studijom su obuhvaćeni bolesnici stariji od 18 godina kod kojih je urađena transplantacija bubrega u Kliničkom centru Niš u periodu od 2007. do 2016. godine. Procena poremećaja tolerancije na glukozu vršena je kod svih bolesnika u prva tri meseca posle transplantacije. Pored fizikalnog pregleda i osnovnih laboratorijskih analiza, kod svih ispitivanih osoba određeni su i nivoi takrolimusa i glikoziliranog hemoglobina HbA1c.

Novootkriveni dijabetes je dijagnostikovao kod 7 (8,3%) bolesnika posle 17,2±10,8 dana od transplantacije bubrega. Bolesnici sa novootkrivenim dijabetesom su imali značajno viši nivo serumskog kreatinina 210,72±120,29 μmol/L i snižen klirens kreatinina 43,31±17,57 ml/min/1,73 m² u poređenju sa grupom bolesnika koja je imala dijabetes pre transplantacije bubrega 180,16±82,78 μmol/L i 52,12±18,45 ml/min/1,73 m² (p <0,01), i statistički signifikantno kraći period praćenja nakon transplantacije bubrega (p <0,05). Rezultati pokazuju statistički značajno viši nivo BMI 30,6±6,4% u odnosu na bolesnike sa već prisutnim dijabetesom pre transplantacije 28,5±6,8%, kao i nivo triglicerida 2,87±0,79 mmol/L vs, 1,73±0,82 mmol/L (p <0,05). Nivo takrolimusa je bio adekvatan za posmatrani posttransplantacioni period.

Novootkriveni dijabetes posle transplantacije je značajna komplikacija bubrega i udružena je sa faktorima rizika, pre svega, starijim životnim dobom recipijentata i naslednim opterećenjem, ali i promenjivim faktorima kao što su gojaznost i hipertrigliceridemija. Mogući razlog za nisku učestalost NODAT je relativno mali broj bolesnika sa transplantacijom bubrega u poređenju sa velikim multicentričnim studijama, ali isto tako i dobra kontrola i održavanje nivoa kalcineurinskih inhibitora u okviru normalnih vrednosti za period nakon transplantacije, kao i smanjenje indukciono doze kortikosteroida i primena terapijskih protokola na nivo sigurnih aplikacija. Smatramo da bi se prevalencija novootkrivenog dijabetesa posle transplantacije promenila ukoliko bi se oralni test tolerancije na glukozu (OGTT) radio pre transplantacije kod potencijalnih primalaca grafta bubrega.

Acta Medica Medianae 2017;56(4):94-99.

Ključne reči: transplantacija bubrega, novootkriveni dijabetes, faktori rizika